
Innehåll

Verksamhetsberättelse

Forststyrelsekoncernen	1
Verksamheten under räkenskapsperioden 2016	3
Affärsverksamhetens utveckling	4
Mål som ställts för affärverksamheten	8
Offentliga förvaltningsuppgifter	10
Personal	11
Förvaltnings- och styrsystem	13
Väsentliga händelser	14

Styrelsens verksamhetsberättelse för räkenskapsperioden 15.4–31.12.2016

Den nya lagen om Forststyrelsen trädde i kraft 15.4.2016. I och med ikraftträdandet lades det gamla affärsverket ned 14.4.2016 och det nya affärsverket Forststyrelsen inledde verksamheten 15.4.2016. På grund av omstruktureringen redovisas inga jämförelseuppgifter mot föregående år i bokslutet.

För det nygrundade bolaget Metsähallitus Skogsbruk Ab var räkenskapsperioden densamma som för affärsverket. Alla andra dotterbolag avger bokslut för räkenskapsperioden 1.1–31.12. Dessa dotterbolag har konsoliderats med koncernbokslutet för perioden 15.4–31.12.2016.

Centrala ändringar som beror på lagen

Affärsverket Forststyrelsen ska enligt den nya lagen förvalta statens jord- och vattenegendom, vilken företräder ungefär en tredjedel av Finlands areal. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för ägarstyrningen av Forststyrelsen. Beträffande de offentliga uppgifterna omfattas Forststyrelsen också av miljöministeriets resultatstyrning.

Affärsverket bedriver affärsverksamhet på marknadsvillkor i sina dotterbolag. Affärsverket och dess dotterbolag bildar Forststyrelsekoncernen. Fastighetsutvecklingen och de offentliga förvaltningsuppgifterna samt koncernfunktionerna har organiserats inom affärsverket. Koncernfunktionerna och de gemensamma tjänsteehheterna är också del av affärsverket. De offentliga förvaltningsuppgifterna är en separat enhet inom affärsverket.

Bolagiseringen av affärsverksamheten syftar till att säkerställa konkurrensneutraliteten. Skogsbruksenheten bolagiserades till Metsähallitus Skogsbruk Ab. Bolaget äger inte skog. Bolaget har rätt att mot ersättning för nyttjanderätt driva skogsbruk i statens ekonomi- och mångbruksskogar. Laatumaa, som ansvarar för Forststyrelsens fastighetsutveckling, fortsätter verksamheten som en del av affärsverket. Laatumaa ansvarar för utarrendering, utveckling, försäljning och köp av fastigheter.

De av staten ägda mark- och vattenområden som är i Forststyrelsens besittning utgör en helhet som det är ändamålsenligt att sköta inom en organisation. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter hänger också samman med förvaltningen av statens jord- och vattenegendom. Efter organisationsändringen ansvarar enheten för offentliga förvaltningsuppgifter alltjämt för nationalparkerna, ödemarksområdena och de övriga naturskyddsområdena. Jakt- och fisketjänsterna och jakt- och fiskedirektörens befäste sin ställning som en del av de offentliga förvaltningsuppgifterna.

Organisationsändringen stärkte styrelsens roll i affärsverkets ledning. Styrelsen har till uppgift att leda och övervaka Forststyrelsens verksamhet samt att se till att Forststyrelsens strategiska ledning, förvaltning och verksamhet ordnas på behörigt sätt. I enlighet med den nya lagen om Forststyrelsen ska styrelsen också godkänna de regionala planerna för användning av naturresurser. I styrelsens arbete framhävs samordnandet av målen beträffande markanvändningen starkare än tidigare.

Att Forststyrelsen ska ledas som en koncern förtydligades. Samordnandet framhävs i styrningen av samtliga enheters verksamheter. De uppgifter och system som stöder kärnverksamheten utförs på koncernnivå. Genom detta eftersträvas effektivitet och kvalitet i verksamheten.

Riksdagen fastställde det nya affärsverkets ingående balans. Det egna kapitalet i affärsverkets balansräkning består av grundkapital och övrigt eget kapital.

Affärsverksamhet drivs med de tillgångar som ingår i grundkapitalet. Det uppgår till 2 601,5 miljoner euro.

Det övriga egna kapitalet är uppdelat i två delar. För de offentliga förvaltningsuppgifterna har Forststyrelsen i sin besittning statsägda naturskyddsområden och ödemarksområden, övriga områden som anvisats eller förvärvats för skyddsändamål samt annan egendom som är behövs för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna. Denna egendom utgör sammanlagt 977,0 miljoner euro och den ingår i övrigt eget kapital. Till övrigt eget kapital hör dessutom mark- och vattenområden som inte har skyddats och som inte utnyttjas i ekonomiskt hänseende. De har tagits upp till ett värde av 224,8 miljoner euro under övrigt eget kapital. Till denna del av övrigt kapital hör bland annat allmänna vattenområden.

I den ingående balansen värderades tillgångarna på nytt. Den mark- och vattenegendom som står till förfogande för affärsverksamheten, dvs. grundkapitalet, värderades till verkligt värde. Värderingen till verkligt värde höjde värdet på mark- och vattenområdena med 90,1 miljoner euro. För det grundkapital som används för affärsverksamheten ställer staten upp ett avkastningskrav. Utifrån avkastningskravet fastställs det årliga målet för inkomstföringen. Inkomstföringen betalas ur rörelsevinsten.

Den egendom i det övriga egna kapitalet som står till förfogande för de offentliga förvaltningsuppgifterna överfördes på det nya affärsverket enligt bokfört värde.

Till det nya skogsbruksbolaget överfördes skogsbruksverksamhetens driftskapital på sammanlagt 78,3 miljoner euro i form av apport. Posterna i anslutning till detta värderades till bokfört värde. När det nya bolaget grundades var dess soliditetsgrad 50 procent.

Verksamheten under räkenskapsperioden 15.4.–31.12.2016

Finanspolitiska ministerutskottet fastställde 25.10 de ägarpolitiska riktlinjerna för Forststyrelsen för åren 2016–2020, vilka hade beretts av jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet.

Riktlinjerna framhäver Forststyrelsens uppgift att sköta den mark- och vattenegendom som är i Forststyrelsens besittning som en helhet i enlighet med statens fastighetsstrategi. Områdesanvändningen planeras enligt naturresursplanerna med målet att uppnå kostnadseffektivitet och största möjliga totala nytta för samhället. Forststyrelsens gemensamma processer och system leds och utvecklas som kostnadseffektiva helheter.

Resultatmålet för affärsverksamheten är fortsatt högt. Enligt riktlinjerna är avsikten att öka avkastningen på sysselsatt kapital till 4,6 procent fram till år 2020. Med den nya balansstrukturen motsvarar detta ett mål för inkomstföringen på ca 120 000 euro. Målet förutsätter att lönsamheten i Forststyrelsens affärsverksamhet förbättras och att möjligheterna till hållbar awerkning utnyttjas.

Naturens mångfald och rekreationsbruket är en viktig del av Forststyrelsens verksamhet. Nivån på de samhälleliga förpliktelserna är fortsatt hög i affärsverksamheten. För närvarande berörs ca 530 000 hektar av Forststyrelsens ekonomiskogar av begränsningar i användningen som hänger samman med naturens mångfald, rekreationsbruket och renhushållningen. Begränsningarna är av olika grad. Även i Forststyrelsens fastighetsaffärsverksamhet beaktas den totala samhälleliga nyttan och skapas förutsättningar för affärsverksamheten i företag.

Enheten för offentliga förvaltningsuppgifter ansvarar för skötseln och användningen av Finlands naturskydds nätverk i de statliga mark- och vattenområden som Forststyrelsen förvaltar, samt i privata naturskyddsområden i samarbete med deras ägare och med NTM-centralerna. De offentliga förvaltningsuppgifterna ansvarar också för jakt-, fiske- och terrängtrafikärenden och för debiteringen av statens fiskevårdsavgifter, producerar natur- och rekreationstjänster samt sköter tilldelade uppgifter i anslutning till artskyddet i statens samtliga mark- och vattenområden.

De ägarpolitiska riktlinjerna syftar till att förbättra Naturtjänsternas produktivitet och öka deras verkningsfullhet. Nivån på skyddet av naturtyperna förbättras i de områden som Naturtjänsterna förfogar över. Användningen av områdena för turism, rekreation samt jakt och fiske utvecklas beroende på efterfrågan så att effekterna för välfärden ökar och det skapas affärsmöjligheter för företagare.

Utifrån de ägarpolitiska riktlinjerna fastställde styrelsen Forststyrelsens strategi för åren 2017–2020.

De centrala riktlinjerna i strategin beskriver målbilden för nya Forststyrelsen: Vi garanterar den bästa hållbara avkastningen från generation till generation; vi förbättrar landskapens livskraft; vi visar riktningen för ansvarsfull verksamhet och hejdar utarmningen av den biologiska mångfalden på statens marker; vi handlar samstämmigt och effektivt; vi drar fördel av digitaliseringens möjligheter.

Under räkenskapsperioden stärktes efterfrågan på Forststyrelsens tjänster av det allmänna ekonomiska läget som började visa tecken på återhämtning under det sista kvartalet. Tillväxten inom turismen och intresset för att röra sig i naturen märktes både i efterfrågan på natur-, jakt- och fisktjänster och i fastighetsutvecklingen.

Lagändringen och verkställandet av den hade inga effekter för efterfrågan på Forststyrelsens tjänster eller på serviceutbudet.

Koncernen omsatte 246,4 miljoner euro och resultatet uppgick till 55,9 miljoner euro. Övriga rörelseintäkter var 13,3 miljoner euro och av dessa redovisas 10,3 miljoner euro i vinster från överlåtelse av fast egendom. Finansieringen ur statsbudgeten för de offentliga förvaltningsuppgifterna uppgick till 33,8 miljoner euro. Antalet årsverken under räkenskapsperioden var 1 027, varav affärsverkets andel var 497.

I affärsverkets balansräkning ingår i det övriga egna kapitalet en post på 224,8 miljoner euro som inte står till förfogande för de offentliga förvaltningsuppgifterna. För denna balanspost har inget avkastningskrav fastställts. För tillgångarna bokfördes inga intäkter eller kostnader under räkenskapsperioden.

Affärsverksamhetens utveckling

Koncernens affärsverksamhet består av dotterbolagen och av fastighetsutvecklingsenheten Laatumaa's affärsverksamhet.

Omsättning	238,2 mn €
Rörelsevinst	64,4 mn €
Andel av omsättningen	27 %
Resultat	57,1 mn €
Vinstutdelning till staten	116,7 mn €
Avkastning på sysselsatt kapital	2,4 %
Investeringar av omsättningen	5 %
Soliditetsgrad	97 %
Årsverken inom affärsverksamheten	639

Resultaträkning och balansräkning

Resultatet av Forststyrelsekoncernens affärsverksamhet blev 57,1 miljoner euro. Koncernen omsatte 238,2 miljoner euro. Omsättning härrörde i huvudsak från virkesförsäljning och hyresintäkter. Omsättningen från skogsbruket uppgick till 218,5 miljoner euro och återstoden uppkom av hyresintäkter, försäljning av frön och plantor samt försäljning av jordmaterial. Som övriga rörelseintäkter redovisas 16,2 miljoner euro. Av detta utgjordes 10,3 miljoner euro av vinster från försäljning av egendom.

Externa tjänster var den största kostnadsposten, totalt 106,6 miljoner euro. Posten bestod främst av tjänster som köpts av skogsservice- och transportföretag. Kostnaderna hade direkt samband med awerkningsvolymerna.

Personalkostnaderna var 41,6 miljoner euro och i detta belopp ingår en tilläggspensionspremie på 9,6 miljoner euro. Den betalades i samband med bolagiseringen av skogsbruket när personalens pensionsåtaganden överfördes från statens system till ett privat försäkringsbolag. I personalkostnaderna ingick en engångspost på 1,1 miljoner euro.

Som avskrivningar redovisas 2,7 miljoner euro. Merparten av den egendom som används för affärsverksamheten är mark- och vattenområden som inga avskrivningar görs på. De gjorda avskrivningarna gällde främst byggnader, skogsvägar, fastighetsutveckling och datasystem.

De övriga rörelsekostnaderna var 29,2 miljoner euro. I dessa ingår en kostnad på 8,5 miljoner euro för kartellrättegången. Helsingfors tingsrätt meddelade sitt beslut i målet om råvirkeskartellen i juni. Tingsrätten avlog de krav Forststyrelsen hade yrkat på och dömde Forststyrelsen att ersätta motpartens rättegångskostnader. Behandlingen av målet fortsätter i högre rättsinstanser.

I december beslöt styrelsen att starta en omstrukturering av affärsverksamheten med plantor. Verksamheten hade gått med förlust i flera års tid. Affärsverket nedskrev värdet på sitt kapitalån enligt försiktighetsprincipen. Koncernen gjorde en 3 miljoners avsättning i anslutning till omstruktureringen.

Kostnadseffektiviteten i affärsverksamheten förbättrades målmedvetet. Personalkostnader utan poster av engångsnatur uppgick till 31,0 miljoner euro och 13 procent av omsättningen. Övriga kostnader utan posten av engångsnatur i anslutning till rättegången var 20,7 miljoner euro, och deras andel av omsättningen motsvarade 8,6 procent.

Balansomslutningen för affärsverksamheten var 3 017,0 miljoner euro, varav affärsverket stod för 2 997,5 miljoner euro. Under räkenskapsperioden mottog affärsverksamheten markområden från staten i form av besittningsöverföringar och statsarv för ett värde av sammanlagt 1,1 miljoner euro.

Affärsverksamhetens investeringar och försäljning av fast egendom

Affärsverksamhetens investeringar uppgick till sammanlagt 6,9 miljoner euro och de täcktes genom intern finansiering. De största investeringarna hängde samman med fastighetsutveckling.

Från och med början av räkenskapsperioden behandlas utgifter för byggande av skogsbilvägar inte längre som investeringar. Skogsbruk Ab ansvarar för att bygga och underhålla de skogsbilvägar som behövs för verksamheten. Bolaget bygger vägar på statens marker. Det har ingen äganderätt till vägarna. Utgifterna för vägbyggnad behandlas som övriga utgifter med lång verkningstid och de periodiseras över 10 år. Under räkenskapsperioden uppgick kostnaderna för byggande och grundlig reparation av skogsbilvägar till 5,1 miljoner euro.

Överlåtelsepriset från försäljningen av fast egendom var sammanlagt 7,7 miljoner euro. För avyttringarna bokfördes överlåtelsevinst på 4,5 miljoner euro. Överlåtelseförlusterna blev sammanlagt 13,8 tusen euro.

Affärsverksamheten	Antal	Bokföringsvärde	Överlåtelsepris	Överlåtelsevinster	Överlåtelseförluster
Försäljning, mark- och vattenområden	427	1 156 304,22	5 518 532,18	4 376 054,96	13 827,00
Försäljning, byggnader	5	13 510,64	134 018,00	120 507,36	0,00
Ändring i markanvändning till den offentliga förvaltningen	94	2 020 890,83	2 020 890,83	0,00	0,00
Övrigt, markområden	7	4 002,56	4 002,56	0,00	0,00
Totalt	533	3 194 708,25	7 677 443,57	4 496 562,32	13 827,00

Finansiering

I och med den nya lagen är det möjligt att hantera finansieringen av koncernens affärsverksamhet enligt den s.k. principen med koncernbank. Affärsverket och bolagen kan låna varandra pengar på marknadsvillkor. Av orsaker som hänger samman med konkurrensneutraliteten kan affärsverket inte gå i borgen för sina dotterbolags lån. Dessa borgensarrangemang upplöstes i början av räkenskapsperioden.

Affärsverket och dotterbolagen har inga långfristiga lån. Affärsverket gav Fin Forelia Ab ett lån på 5 miljoner euro på kapitallånepvillkor. Leasingansvaren var 4,6 miljoner euro i slutet av räkenskapsperioden och de hängde främst samman med fordons- och ICT-materiel.

För att trygga likviditeten har affärsverket ett 20 miljoner euros kommitterat låneavtal och ett 50 miljoner euros certifikatsprogram. En del av dotterbolagen har kreditlimiter.

Forststyrelsen idkar inte placeringsverksamhet. Kassaöverskottet placeras enligt en av styrelsen godkänd finansieringsinstruktion.

Kassaflödet från affärsverksamheten var 35,9 miljoner euro. För investeringar användes 6,9 miljoner euro. Försäljningen av egendom för 13,9 miljoner euro stärkte kassaflödet.

Under räkenskapsperioden intäktsfördes 106,7 miljoner euro till staten av resultatet för år 2015 och 10 miljoner euro av resultatet för räkenskapsperioden 1.1–14.4.2016. Kassaflödet från finansieringen uppvisade ett underskott på 60,0 miljoner euro.

Vid räkenskapsperiodens början hade koncernen 33,4 miljoner euro i likvida medel, vid slutet av räkenskapsperioden 3,9 miljoner euro. När räkenskapsperioden gick ut hade koncernen kortfristigt räntebärande lån på 59,9 miljoner euro.

Resultatutveckling per affärsfunktion

Resultatet av affärsverkets affärsverksamhet var 51,0 miljoner euro. Ersättningen för nyttjanderätten till statens skogar som betalades av bolaget Skogsbruk, 57 miljoner euro, var affärsverkets största inkomstkälla.

Laatumaa driver affärsverksamhet som är inriktad på fastighetsutveckling. Laatumaa ansvarar för utarrendering, utveckling, försäljning och köp av fastigheter. För Laatumaa redovisas en vinst på 21,7 miljoner euro.

Koncernfunktionerna och de gemensamma tjänsterna är en del av moderverksamheten. De tjänster som koncernen producerade för bolagen och enheterna gav intäkter på 10,5 miljoner euro.

Metsähallitus Skogsbruk Ab har hand om statens mångbruksskogar, dvs. ekonomiskogar, samt averkar och säljer virke. I Forststyrelsens skogsbruk beaktas som tidigare de samhällseliga effekterna, såsom naturens mångfald, rekreatjonsbruk samt de krav som samekulturen och renskötseln ställer.

Bolaget omsatte 219,4 miljoner euro och resultatet blev 3,2 miljoner euro. Med tanke på resultatet startades bolagets verksamhet vid en besvärlig tidpunkt, dvs. precis när vårens virkesleveranser var avklarade och man stod inför sommarens lugna försäljningssäsong med sina kostnader för skogsvårdsarbeten. I resultatet ingår pensionskostnader av engångsnatur på 9,6 miljoner euro samt 1,2 miljoner euro i andra poster i anslutning till bolagiseringen.

Bolagets balansräkning består främst av poster i driftskapitalet och balansomslutningen var 71,5 miljoner euro. Soliditetsgraden var 75,5 procent. Avkastningen på eget kapital var 6,0 procent.

Skogsbruk Ab:s första räkenskapsperiod pågick 15.4–31.12.2016. För denna period har ett särskilt bokslut upprättats för bolaget. Forststyrelsens andra dotterbolag upprättar särskilda bokslut för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2016. Dessa dotterbolags resultat har konsoliderats med koncernens resultat enligt affärsverkets räkenskapsperiod, dvs. 15.4–31.12.2016.

Siemen Forelia Oy producerar och säljer förädlade skogsträdsfrön. Bolaget tillhandahåller också tjänster med anknytning till klängning och behandling av frön. Bolaget har fröodlingar på olika håll i landet och nätverkar med forskningsinstitut och kunder i syfte att utveckla verksamheten. Bolagets resultat för räkenskapsperioden 15.4–31.12 var 163 tusen euro. Resultatet för hela året var 360 tusen euro.

MH-Kivi Oy är Forststyrelsens dotterbolag som driver affärsverksamhet med jordmaterial. Forststyrelsen sålde merparten av affärsverksamheten år 2013. Tvisten mellan parterna i affären behandlades av en skiljedomstol i februari 2016. Skiljedomstolen godkände MH-Kivis och Forststyrelsens krav. Motparten har väckt talan för att häva skiljedomstolens beslut. Behandlingen av målet pågår. En part i tvistemålet, som är bolagets största kund, har ansökt om företagssanering och MH-Kivi Oy bokförde alla fordringar på denne som kreditförluster. Till följd av detta blev bolagets resultat för perioden 15.4–31.12.2016 -323 tusen euro. Resultatet för hela året var -288 tusen euro.

Fin Forelia Ab producerar skogsträdsplantor. Bolagets verksamhet har gått med förlust på senare år. Branschen har lidit av överproduktion. Tack vare nedskärningar i produktionsvolymerna och tillväxten inom bioekonomi har förväntningarna på marknaden nu blivit ljusare. De nedskärningar i produktionskapaciteten som beslut hade fattats om under redovisningsåret genomfördes och verksamheten koncentrerades till tre trädgårdar. Bolagets resultat för räkenskapsperioden 15.4–31.12 var 895 tusen euro. Om man ser till hela året redovisas en förlust på 121 tusen euro.

Bedömning av resultatutvecklingen och jämförbart resultat för kalenderåret 2016

Den struktur som trädde i kraft 15.4.2016 enligt nya lagen om Forststyrelsen, de relaterade posterna av engångsnatur och den avvikande räkenskapsperioden gör att resultaten inte kan jämföras direkt med föregående räkenskapsperioder.

Affärsverket har upprättat bokslut för räkenskapsperioden 1.1–14.4.2016. Det jämförbara resultatet 2016 har sammanställts genom att man sammanslagit de två räkenskapsperioderna under 2016 och beaktat kostnaderna för omstruktureringen.

Resultaträkning, affärsverket

Mn euro	2016	2015
OMSÄTTNING	332,9	337,2
Övriga rörelseintäkter	26,4	28,5
Externa tjänster	162,5	164,1
Personalkostnader	52,7	46,2
Avskrivningar och nedskrivningar	3,8	3,9
Övriga rörelsekostnader	37,3	32,9
RÖRELSEVINST	103,3	116,2
Rörelseresultat %	31%	34%
Inkomstskatt	6,5	8,8
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST	93,7	107,9

I resultatet för 2016 ingår kostnader i anslutning till omstruktureringen enligt den nya lagen om Forststyrelsen: i koncernen sammanlagt 11,7 miljoner euro, varav 9,6 miljoner euro var en tilläggs pensionspremie för personalen.

I resultatet för 2016 ingår dessutom poster av engångskaraktär på sammanlagt 12,6 miljoner euro. Dessa omfattar bland annat en ersättning för motpartens rättegångskostnader i ett mål som gällde kartell vid försäljning av råvirke samt en avsättning i anslutning till företagsomstruktureringen. Korrigerat med kostnaderna för omstruktureringen och posterna av engångskaraktär uppgick rörelsevinsten till 127,6 miljoner euro.

I resultatet för 2015 hade poster av engångsnatur en minskande effekt på 5,6 miljoner euro. Korrigerat med posterna av engångskaraktär var rörelseresultatet för 2015 121,8 miljoner euro. Om man ser till det operativa rörelseresultatet för förbättrades resultatet med 4,8 procent mellan 2015 och 2016.

Mål som ställts för affärverksamheten

Servicemål och andra mål som ställts för Forststyrelsens verksamhet samt resultat- och intäktsföringsmålet för räkenskapsperioden 15.4–31.12.2016 och målutfallet.

Riksdagens mål

I samband med behandlingen av förslaget till tilläggsbudget för 2016 ställde riksdagen följande mål för Forststyrelsens affärsverksamhet för perioden 15.4–31.12.2016.

1. Centrala servicemål och andra verksamhetsmål

I sin verksamhet och i styrningen av dotterbolagen har Forststyrelsen tagit fasta på de allmänna samhällliga förpliktelserna i lagen om Forststyrelsen.

De allmänna samhällliga förpliktelserna hade en direkt effekt för affärsresultatet på 56,1 miljoner euro 2016 (55,6 miljoner euro 2015).

Som en del av bokslutet publicerar Forststyrelsen uppföljningsrapporten Allmänna samhällliga förpliktelser. I rapporten redogörs närmare för förpliktelsernas innehåll och för mätningen, uppföljningen och nyttan av dem.

2. Beloppet av investeringar och investeringsförbindelser i affärsverksamheten

De förverkligade investeringarna uppgick till 6,9 miljoner euro, vilket underskred maximibeloppet 20 miljoner euro som riksdagen hade fastställt. Investeringsförbindelser gavs för sammanlagt 5,9 miljoner euro av maximibeloppet 20 miljoner euro som riksdagen hade fastställt.

3. Maximalt belopp för upplåning i affärsverksamheten

För lånetagningen har riksdagen fastställt 80 miljoner euro som maximibelopp. Forststyrelsen har inga långfristiga lån. För tryggheten av likviditeten har Forststyrelsen ett kommitterat kreditavtal på 20 miljoner euro och ett certifikatprogram på 50 miljoner euro. Vid räkenskapsperiodens utgång hade Forststyrelsens affärsverksamhet kortfristig räntebärande skuld på 59,9 miljoner euro.

4. Maximibeloppet för säkerheter i affärsverksamheten

För sin verksamhet hade Forststyrelsen ställt säkerheter till ett värde av 0,7 miljoner euro till aktörer utanför koncernen. Den av riksdagen beviljade fullmakten var 2,5 miljoner euro.

Jord- och skogsbruksministeriets mål och målutfallet

Utöver ovan nämnda mål hade jord- och skogsbruksministeriet ställt följande servicemål och andra mål för Forststyrelsens affärsverksamhet under perioden 15.4–31.12.2016.

Målen baserade sig på de ägarpolitiska riktlinjerna om Forststyrelsen, vilka hade fastställts 31.1.2012.

1. Servicemål och andra mål för verksamheten

Sommaren 2016 startades naturresursplaneringen i Södra Finland. Naturresursplanering innebär en långsiktig planering av hållbart nyttjande av statsägda mark- och vattenområden. Vid planeringen utarbetas tillsammans med intressentgrupperna en plan för hur man ska styra användningen av de statsägda markerna och vattnen i Södra Finland och dra fördelar av nya möjligheter. Planen utarbetas för perioden 2017–2022. Målet är att genom att samordna olika användningsbehov uppnå bästa möjliga totalnytta för det finländska samhället. Planen färdigställs våren 2017.

Mångbruket av statens marker skyddar och förbättrar den biologiska mångfalden även utanför skyddsområdena, i mångbruksskogarna. I Forststyrelsens mångbruksskogar tryggas mångfalden av ca 80 000 naturobjekt och ca 40 000 förekomster av hotade arter. Hänsynen till naturobjekten och bevarandet av deras särdrag har lyckats utmärkt i alla arbetslag som är föremål för uppföljning. På områden som slutavverkades hade särdragen bevarats på 98,6 procent av naturobjektens areal.

De naturvårdsträd som lämnas kvar spelar en viktig roll för många arter som är beroende av död ved. Enligt målen i Forststyrelsens miljöguide lämnades i medeltal 11,7 st. naturvårdsträd kvar per förnyelseavverkad hektar. Resultatet uppfyller Forststyrelsens målnivå 10 st./ha.

Antalet naturvårdsträd enligt kraven i skogscertifieringen var 21 st./ha, dvs. klart mer än kravet på 10 st./ha enligt certifieringen.

Specialavverkningarnas andel av alla avverkningar av förnyelsekaraktär var 12,7 procent 2016. Specialavverkningarnas omfattning kan betraktas som ändamålsenlig med hänsyn till rekreationsbruket av skogarna. Forststyrelsen samarbetar nära med renhushållningen. Alla avverknings-, markbearbetnings- och vägbyggnadsplaner samt avtal om turistleder har skickats till renbeteslagen och vid behov har man förhandlat om dem och gjort ändringar i dem. Regelbundna samarbetsförhandlingar fördes både med Renbeteslagsföreningen och med renbeteslagen. Enligt den respons som erhöles har samarbetet mellan renbeteslagen och Forststyrelsen fungerat som överenskommet.

Forststyrelsens verksamhet i samernas hembygdsområde har varit förenligt med naturresursplanen. Avtalet om samarbetsförfarandet och om beaktandet av renhushållningen mellan Forststyrelsen, Sametinget, skolternas bystämma och renbeteslagen i sameområdet har iakttagits. För Juutua-Tuulispää rekreationsskog har en plan för specialområdet utarbetats i samarbete med de lokala användarna av området och med den av sametinget tillsatta arbetsgruppen Akwé:Kon. Planen färdigställs under 2017.

Beaktandet av Forststyrelsens allmänna samhällliga förpliktelser minskade kalkylmässigt rörelsevinsten med uppskattningsvis 56,1 miljoner euro (55,6 miljoner euro 2015).

För att beakta naturens mångfald, rekreationsbruket, renhushållningen och samekulturen begränsades skogsbruket på 524 000 (15,0 procent) hektar skogsmark som omfattas av intäktskrav (2015: 528 000 ha och 15,1 procent). Helt utanför ekonomibruket föll 285 000 hektar (8,2 procent), och på 239 000 hektar (6,8 procent) var skogsbruket begränsat. Dessa faktorer minskade kalkylmässigt Forststyrelsens rörelsevinst med 50,7 miljoner euro. Förutom detta minskade rörelsevinsten med 5,5 miljoner euro på grund av andra faktorer som gäller renhushållning och samekultur, främjande av sysselsättning och ökning av planeringskostnader.

2. Affärsverksamhetens resultat och målet om intäktsföring för räkenskapsperioden 15.4–31.12.2016

Resultatet av Forststyrelsens affärsverksamhet var 57,1 miljoner euro. Det stannade under det uppsatta målet på 63,7 miljoner euro. Resultatet av affärsverkets affärsverksamhet var 51,0 miljoner euro.

När det gäller affärsverkets grundkapital var avkastningen på sysselsatt kapital 2,4 procent. Detta underskred det målsatta nyckeltalet 3,5 procent. Nyckeltalet är inte jämförbart med de nyckeltal som lagats fram tidigare för 12 månaders räkenskapsperioder.

Ministeriet satte upp som mål att 86 miljoner euro ska intäktsföras av periodens resultat och ackumulerade vinstmedel under 2017. Riksdagen fattar det slutliga beslutet om intäktsföringen i samband med fastställandet av bokslutet.

Vid utgången av räkenskapsperioden uppgick de ackumulerade vinstmedlen i affärsverkets balansräkning till 89,0 miljoner euro, varav räkenskapsperiodens vinst utgjorde 51,0 miljoner euro. Vinstmedlen gör det möjligt att genomföra den målsatta intäktsföringen.

En förbättrad lönsamhet hos affärsfunktionerna är ministeriets mål på lång sikt. Skogsbruk Ab och Siemen Forelia Oy gick med vinst under räkenskapsperioden. Fin Forelias och MH-Kivi Oy:s rörelseresultat var positiva, men saneringen av Fin Forelia och MH-Kivi Oy:s utdragna tvister gjorde att totalresultaten gick på minus. Den jämförbara lönsamheten hos Forststyrelsens affärsverksamhet under 12 månader låg 2016 på samma nivå som 2015.

Offentliga förvaltningsuppgifter

Enheten för offentliga förvaltningsuppgifter har hand om Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. De offentliga förvaltningsuppgifterna är en del av affärsverket.

För de offentliga förvaltningsuppgifterna upprättas ett särskilt bokslut som en del av koncernbokslutet. De styrande ministerierna ställde mål för de offentliga förvaltningsuppgifterna för hela budgetåret 2016. Det särskilda bokslutet har gjorts upp för hela året 1.1–31.12.2016.

Uppgifterna från de offentliga förvaltningsuppgifternas affärsbokföring har konsoliderats med koncernens och affärsverkets bokslut för perioden 15.4–31.12.2016.

Resultaträkning, offentliga förvaltningsuppgifter

Mn euro	15.4.–31.12.2016
Omsättning	9,0
Övriga intäkter	2,3
Material och tjänster	6,9
Personalkostnader	19,8
Avskrivningar	1,3
Övriga rörelsekostnader	18,2
RÖRELSERESULTAT	-34,8
Finansiering ur statsbudgeten	
för övrig verksamhet	33,8
Räkenskapsperiodens resultat	-0,9

Omsättningen består av intäkter från de offentliga förvaltningsuppgifternas avgiftsbelagda funktioner. Största delen av intäkterna härrör från fiske- och jakttillstånd. Finansieringen ur statsbudgeten uppgick till 33,8 miljoner euro.

Värdet på de mark- och vattenområden som de offentliga förvaltningsuppgifterna förfogar över uppgick till 941,6 miljoner euro i balansräkningen. Värdet av de bebyggda tillgångarna var 19,9 miljoner euro. I detta belopp ingår byggnader och servicekonstruktioner i nationalparker och naturskyddsområden samt byggnader vid kulturarvsobjekt. De offentliga förvaltningsuppgifternas övriga egna kapital ökade under räkenskapsperioden. Överföringar av besittningen ökade balansen med 13,5 miljoner euro.

Finansieringen av de offentliga förvaltningsuppgifterna hanteras separat från koncernens övriga finansiering. Kassaflödet från verksamheten uppvisade ett underskott på 6,9 miljoner euro. Vid räkenskapsperiodens början uppgick likvida medel till 14,2 miljoner euro, vid slutet av räkenskapsperioden till 7,8 miljoner euro.

Forststyrelsen äger två dotterbolag för skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifterna. Dessa bolags resultat har tagits i beaktande i koncernbokslutet för tiden 15.4–31.12. Nuuksiokeskus Oy:s resultat blev 503 tusen euro på minus, för hela året var förlusten 327 tusen euro. Fastighetsaktiebolaget Järviuonnonkeskus hade ingen verksamhet under räkenskapsperioden.

Forststyrelsens personal

Personal, årsverken

Affärsverksamhet, år	15.4.–31.12.2016
Laatumaa	33,0
Koncernfunktioner	31,7
Gemensamma tjänster	43,5
Skogsbruk Ab	470,5
Fin Forelia Ab	49,6
MH-Kivi Oy	1,4
Siemen Forelia Ab	8,9
Totalt	638,6
Naturtjänster	388,5
Koncernen totalt	1 027,0

Under räkenskapsperioden utfördes sammanlagt 1 027 årsverken i koncernen. Vid räkenskapsperiodens början övergick personalen vid affärsverkets enhet Skogsbruk helt i det nya bolagets tjänst. Skogsbruk Ab är nu den största arbetsgivaren inom koncernen. Under räkenskapsperioden var antalet årsverken sammanlagt 470,5. Av detta stod tjänstemännen för 208,2 årsverken och arbetstagarna för 262,3.

Inom affärsverkets affärsverksamhet utfördes sammanlagt 108,2 årsverken och inom affärsverkets naturtjänster 388,5 årsverken. Antalet årsverken vid affärsverket var sammanlagt 496,7. Koncernen betalade löner och arvoden för sammanlagt 42,3 miljoner euro. Moderaffärsverkets andel var 22,5 miljoner euro. Koncernen har inga anställda utomlands.

Forststyrelsens hela personal har ingått i resultatpremiesystemet sedan år 2008. Kriterierna för resultatpremierna är förknippade med målen för det ekonomiska resultatet och verksamhetens kvalitet och effekt. Premien uppgår till högst 8 procent av lönebeloppet. För räkenskapsåret uppkom inga resultatpremier att betala.

På hösten genomförde Forststyrelsen en personalenkät. Som positiva företeelser uppgavs att kvinnor och män bemöts jämlikt, att Forststyrelsen ser till arbetssäkerheten och att de närmaste chefernas arbete uppskattas. Personalens engagemang och energi påverkar hela organisationens prestationsförmåga och nivån på den mentala vakenheten undersöktes med hjälp av en känslöindikator. Den mentala vakenheten var 3,86 på skalan 1–5, dvs. god. Den positiva sinnesstämningen uppkommer av klara och tydliga ansvarsområden, upplevelsen av att vara uppskattad i arbetsgemenskapen, möjligheterna att påverka arbetet och att lära sig nytt. Som faktorer som hotar arbetshälsan nämnde personalen den ökande arbetstakten och känslan av att arbetstiden inte räcker till.

I december startades förankringen av den nya strategin och fastställandet av Forststyrelsens etiska värderingar genom att man involverade personalen i reformarbetet.

Administration och ledning

Den 26.3.2015 tillsatta styrelsen var styrelse för nya Forststyrelsen under perioden 15.4–30.5.2016. Arto Tiitinen var styrelsens ordförande och Kai Kaatra vice ordförande. Anne Ilola, Janne Seurujärvi, Tuija Soanjärvi och Helena Säteri samt Pertti Itkonen i egenskap av företrädare för personalen var medlemmar i styrelsen.

26.5.2016 utnämnde statsrådet den första styrelsen för Forststyrelsen enligt den nya lagen för perioden 1.6.2016–31.3.2019.

Till ordförande för styrelsen förordnades Timo Laitinen. Till vice ordförande förordnades Kai Kaatra och till medlemmar utnämndes Johanna Ikäheimo, Simo Rundgren, Tuija Soanjärvi, Liisa Tyrväinen och Helena Säteri samt Pertti Itkonen som personalens företrädare.

Affärsverkets revisor är revisionssamfundet KPMG med Jorma Nurkkala CGR, OFR och Leif-Erik Forsberg CGR, OFR.

Esa Härmälä var Forststyrelsens generaldirektör fram till 31.8. Pentti Hyttinen utnämndes till generaldirektör från 1.9.

Forststyrelsens ledningsgrupp består av följande personer: verkställande direktör Jussi Kumpula Skogsbruk Ab, affärsdirektör Tuomas Hallenberg, naturtjänstdirektör Rauno Väisänen t.o.m. 31.8 och fr.o.m. 1.9 Timo Tanninen, jakt- och fiskedirektör Jukka Bisi, ekonomidirektör Kirsti Lehtovaara, kommunikationsdirektör Juha Mäkinen, direktör för juridiska ärenden Susanna Oikarinen samt personal- och utvecklingsdirektör Tapio Pouta.

De löner och arvoden som betalades till styrelsen och verkställande direktören uppgick till sammanlagt 347 515 euro.

Forststyrelsens förvaltnings- och styrsystem

På sin webbplats publicerar Forststyrelsen en av styrelsen godkänd beskrivning av det förvaltnings- och styrsystem som Forststyrelsen tillämpar. I beskrivningen presenteras bland annat Forststyrelsens juridiska ställning, koncernens grundläggande struktur, ägarstyrningen, styrningen av de offentliga förvaltningsuppgifterna, styrelsen, verkställande direktören, ledningsgruppen, belöningsystemet, internkontrollen, revisionen och den externa granskningsverksamheten samt kommunikationen.

Ansvar

Forststyrelsen upprättar en separat rapport över samhällsansvaret som en del av årsredovisningen. Rapporten publiceras på Forststyrelsens webbplats.

Riskhantering och de mest betydande riskerna

Målet för Forststyrelsens riskhantering är att säkerställa uppnåendet av målen, fullgörandet av de lagstadgade uppgifterna och kontinuiteten i verksamheten. Forststyrelsens inställning till risktagande är återhållsam. Riskernas betydelse bedöms utifrån en kombination av hur sannolik en händelse är och hurdan effekt den skulle ha. Riskerna uppdelas i strategiska, operativa, ekonomiska risker och skaderisker. Riskerna hanteras med hjälp av en definierad riskhanteringsprocess. Utgångspunkten för riskhanteringsprocessen är en bedömning av de uppställda målen och den egna situationen. Riskerna är förknippade med befintliga mål och framtida möjligheter.

Forststyrelsens styrelse fastställer riskhanteringspolitiken och bedömer reformbehovet årligen. Styrelsen får årligen en lägesöversikt om Forststyrelsens risker och deras hantering. Revisionsutskottet bistår styrelsen i övervakningen av riskhanteringen. Den verkställande direktören har helhetsansvaret för riskhanteringen. Riskerna hanteras där de uppkommer. Cheferna för resultatenheterna och dotterbolagen ansvarar för riskhanteringen i sin enhet eller i sitt bolag. Ekonomichefen ansvarar för riskhanteringsprocessen och styrningen av riskhanteringen. Forststyrelsens riskhanteringschef ansvarar för koordineringen och utvecklingen av samt anvisningarna och rapporteringsmodellerna för riskhanteringen och för att stöda organisationens riskhantering.

Centrala risker med tanke på uppnåendet av Forststyrelsens mål är utvecklingen av priset och åtgången på virke och fastigheter, upprätthållandet av omfattningen och kvaliteten på de markområden som är i skogsbruk på den nivå som förutsätts av målen samt balansen mellan naturtjänsternas uppgifter och finansiering. Tiden som krävs för vindkraftparkernas tillståndsförfarande kan göra att ärenden framskrider långsammare. Resultaten av utvecklingen av nya produkter och tjänster och att de bevarar sitt goda namn och rykte påverkar uppnåendet av målen. Uppskattningen av Forststyrelsens verksamhet, både med hänsyn till rekreations- och skyddsarbetet och till skogsbruket, påverkar också verksamhetsförutsättningarna. Risker som eventuellt påverkar den operativa verksamheten är därtill naturförhållandena och den osäkerhet som är förknippad med datasystem. Uppnåendet av målen påverkas av hur de pågående utvecklingsprojekten lyckas.

Forststyrelsen förvaltar ungefär en tredjedel av Finlands areal. Forststyrelsen upprätthåller information om riskerna i anslutning till förorenade marker. Såsom förutsätts i lagen har riskerna klassificerats enligt primära och sekundära ansvar. Forststyrelsen har i de flesta fall sekundärt ansvar. Redogörelsen för förorenade marker uppdateras regelbundet. Den senaste uppdateringen gjordes 2016.

Väsentliga händelser efter räkenskapsperioden

Forststyrelsens och koncernens verksamhet under början av 2017 har varit förenlig med planerna. EM Terhi Vires har utnämnts till Forststyrelsens personaldirektör från början av februari. Vires är medlem i ledningsgruppen.

Utsikter och mål som ställts upp av ägaren för år 2017

Utsikterna för den statliga ekonomin påverkar Forststyrelsekoncernens verksamhet på många sätt.

För Forststyrelsens affärsverksamhet har ägaren satt upp service- och verksamhetsmål samt resultatmål och mål för intäktsföringen för 2017 enligt de nya ägarpolitiska riktlinjerna. Lönsamheten och den allmänna samhällliga nyttan accentueras i målen.

Resultatmålet för affärsverksamhetskoncernen är 100,7 miljoner euro, vilket motsvarar en 4,0 procents avkastning på sysselsatt grundkapital. Det preliminära intäktsföringsmålet är 94,9 miljoner euro av affärsverkets rörelseresultat för 2017.

Affärsverksamhetens resultatutveckling beror i hög grad på utvecklingen av efterfrågan och priset på virke. När det gäller det andra centrala affärsområdet – fastighetsaffärsverksamheten – är utsikterna om efterfrågan osäkra och planläggning och andra tillståndprocesser kan fördröja projekten.

Målen med de offentliga förvaltningsuppgifterna grundar sig på de resultatavtal som ingåtts med de styrande ministerierna. Resultatavtalen bygger i huvudsak på samma teman som 2016. I juni invigs Hossa nationalpark som en del av Finlands självständighets 100-årsjubileum.

Styrelsens förslag till disponering av vinstmedlen

Vinstmedlen för affärsverket Forststyrelsen uppgick till 88 091 436,53 euro, varav räkenskapsperiodens vinst var 50 089 516,01 euro.

Vinstmedlen från affärsverksamheten uppgick till 89 001 932,00 euro, varav vinsten utgjorde 51 000 011,48 euro.

Affärsverkets offentliga förvaltningsuppgifter redovisade vinstmedel på -910 495,47 euro, vilket berodde i sin helhet på räkenskapsperiodens förlust.

Styrelsen föreslår att förlusten från de offentliga förvaltningsuppgifterna 910 495,47 euro bokförs som en minskning i beloppet av de offentliga förvaltningsuppgifternas övriga egna kapital och att det av affärsverksamhetens resultat intäktsförs 86 000 000,00 euro och återstoden 3 001 932,00 euro överförs till kontot för ackumulerade vinstmedel.

Styrelsen föreslår att intäktsföringen betalas enligt den av ministeriet fastställda planen, vilken grundar sig på kassaflödet från Forststyrelsens affärsverksamhet.